

HACI BEKTAŞ VELİ ANADOLU KÜLTÜR VAKFI

GENEL BAŞKANI ERCAN GEÇMEZ'İN KONUŞMASI

Parlamentonun değerli üyeleri, bayanlar, baylar

Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyor ve bana sizlere hitap etme fırsatını sunan, bunun için emek veren herkese teşekkür ediyorum.

Eminim ki bu kürsüden daha önce de Türkiye'deki en büyük dinsel azınlık olarak Alevilerin tükenmeyen ve hatta gittikçe ağırlaşan sorunlarına ilişkin birden fazla konuşma dinlemiştir. Farklı dönemlerde farklı Alevi örgütlerinin kimi temsilcilerinin Alevilerin sorunlarını parlamento oturumlarına taşıdığını biliyoruz. Dolayısıyla Alevilerin sorunlarıyla ilgili olarak farklı tarihlerde yapılmış iki konuşmayı karşılaştırma imkanımız olsa, tarihleri farklı olsa da, aynı sorunların neredeyse aynı sözcüklerle yinelenmesine, Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin Alevilerin sorunlarını çözmek bir yana, sorunu yeniden inşa ettiğine ve esasta dinsel bir topluluk olarak Alevilerin sorunlarıyla ilgilenmek yerine, kendi siyasal çıkarları doğrultusunda mevcut topluluğu biçimlendirmeye, biçimlendiremediğinin varlığını yok saymaya, bununla da yetinmeyip marjinalleştirerek çeşitli kesimlere hedef göstermeye devam ettiğine tanık olabiliriz. Bu tanıklık çerçevesinde de hemen ilk anda, Alevilerin en temel taleplerinden biri olan cemevlerinin ibadethane statüsünün tanınarak diğer ibadetlerin yararlandığı kimi olanaklardan yararlanması hususunda, hükümetin bir adım bile atmaya niyetinin olmadığını zikredebiliriz. Öyle ki bu konuda AİHM dolaylı bir biçimde cemevlerinin statüsünü ibadethane olarak işaret etmişken Başbakan Davutoğlu'nun bu karara karşı "bizim programımızı etkileyecek bir şey değil" diyerek yok sayan, geleneksel siyasal çizgide ısrar eden bir tutum takındığını da hemen herkes biliyor. Aynı şekilde, Alevilerin ve Aleviliğin varlığı yokluğu, yani hayat memmat meselesi haline gelen zorunlu din derslerinin durumuyla ilgili sorun da olduğu gibi devam etmektedir. AİHM, zorunlu din dersleriyle ilgili düzenleme gerekliliğini hükümetin önüne koymuş olmasına ve bu dersten muafiyet imkanının mutlaka tanınması gerektiğini işaret etmesine karşın, Türk hükümeti henüz bir adım atmaya niyetli gözükmemektedir ve kısa-orta vadede adım atacağına ilişkin bir umut ışığı da ortada yoktur. Aleviliğin bugün içinde bulunduğu ve mevcut hükümetin politikalarıyla giderek ağırlaşan sorunları karşısında kendi bildiğini okuyan Türk hükümeti, aynı anda, geçmişten bugüne Alevilere yönelik saldırılar, katliamlar, katliam girişimleri karşısında duyarsızlığını sürdürmekte, Alevilerin acılarıyla alay edercesine, örneğin Alevilerin yoğun olarak yaşadığı Dersim coğrafyasını aşırı milliyetçi bir partiye hedef göstermekte, kendi tarihiyle yüzleşmek yerine, o tarihi çarpıtmak için elinden geleni yapmaktadır. Ana muhalefet partisi olan CHP'yi kendi siyasal programı doğrultusunda sözüm ona köşeye sıkıştırmak için Dersim katliamıyla ilgili, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sorumluluğunu gözden kaçırmaya çalışarak katliamı bir siyasal partiye mal etmeye yönelmekte, bu katliamla yüzleşebilmek için atılabilecek ilk adımlardan biri olan bugün Tunceli adını taşıyan ilin geleneksel ismi olan Dersim olarak değiştirilmesi için kendisine yönelen taleplere kulaklarını tıkamaktadır. Bu bağlamdan olmak üzere, hükümetin kendisine yönelen toplumsal-siyasal her muhalefeti ve farklı görüşü Alevilere ve Aleviliğe fatura ederek her somut olayda Alevileri hedef göstermesi ve Türkiye toplumunu Sünni-Alevi ekseninde kutuplaştırma faaliyetlerini vaka-yi-adiyeden sayıp zikretmiyorum bile. Bu itibarla, AKP hükümetinin ve geçmiş dönem hükümetlerinin nezdinde Aleviler, sorunlarına yanıt bekleyen bir topluluk olmaktan çok, kendisi sorun olan ve hükümetlerin

kendi icraatlerini kutuplaşma ekseninde meşru kılabilme için de, sorun olarak korunması gereken, kullanışlı bir topluluk olarak görülmüş ve görülmeye devam etmektedirler.

Ancak ben, bugün burada, her ne kadar bir Alevi örgütünün, Türkiye'deki, 43 şubesiyle en yaygın Alevi örgütlerinden biri olan Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı'nın genel başkanı olarak konuşmacı olsam da, bir genel başkan olarak değil, sıradan bir Alevi ve daha da önemlisi sıradan bir Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak sizlere seslenmek istiyorum. Çünkü bugün, on yılı aşkın bir zamandır iktidarda bulunan AKP hükümetlerinin izlediği politikaların sonucunda ortaya çıkan manzara, artık yalnızca Alevi topluluklarla ilgili olmaktan, yalnızca onları tehdit etmekten, yalnızca onların talepleriyle bağlı olmaktan çoktan çıkmıştır. Bugün tüm Türkiye toplumu ağır bir tehdit altındadır. Bu tehdidin yalnızca Alevileri ilgilendirmediği, toplumun hakim çoğunluk inancı olan Sünnilikten gayri bir inanca ve Sünni hayat tarzından gayri bir hayat tarzına sahip olan herkese yöneldiği artık apaçık ortadadır. Daha yeni olmuş bir olaya dikkatinizi çekmek isterim. 100 yıl önce gerçekleşmiş Sarıkamış Harekatı sırasında Osmanlı İmparatorluğu, Sarıkamış dağlarında soğuğa 90 bin askerini teslim etti. Son on yıldır, donarak ölen bu doksan bin asker için milliyetçi gösterilere sahne olan anma yürüyüşleri yapılmaktadır. Bu yıl hareketin 100.yılı olması vesilesiyle TBMM başkanı, içişleri bakanı, gençlik ve spor bakanı da bu anma yürüyüşüne katıldı. Bu yürüyüşle bağlantılı olarak iç işleri bakanının yaptığı açıklama aynen şöyle basına yansımış bulunmaktadır: "Tevhidin tehlikede olduğu anlayışı ile insanlara ders vermek için bu topraklara gelmiş ve bu topraklarda kurtarmak istedikleri dünyaya geliş nedenleri uğruna şehit düşmüşlerdir." Görüldüğü gibi bakan, tümüyle Müslümanlığa ait bir ilkeyi, tevhid ilkesini işaret ederek, ölümden bile apaçık ayrımcı, ötekileştirici bir dili seferber etmektedir. Osmanlı ordusunda yer alan Alevilerden geçtik, Ermeni kardeşlerimiz ve onların ölümleri bile yok sayılmaktadır. AKP hükümeti ayrımcı dilini tarihin derinliklerine kadar uzatmakta ve Sünni değilseniz sizi daha baştan yok saymaktadır. Bu yok sayma politikası siyasal hayatın hemen her aşamasında karşımıza çıkmaktadır. Örneğin AKP'nin eski kültür bakanlarından Ertuğrul Günay'ın bir açıklaması Türkiye'de herkesin zihnine kazınmıştır. Günay, ilgili açıklamasında AKP iktidarları boyunca bir tek Alevinin bile hakimliğe kabul edilmediğini, hiçbir şüpheye meydan bırakmaksızın açıklamış bulunmaktadır. Bu ayrımcı dil ve onun arkasındaki ayrımcı politika, yalnızca Alevilere yönelik değildir; Aleviler bundan muzdarip olan en büyük topluluk olduğu için özel bir önem taşımakta, dahası AKP hükümetleri Alevi topluluğu kullanarak kendisinden kaynaklanan tehdidin herkes için geçerli olduğu gerçeğini ört bas etmeye çalışmaktadır.

Türkiye'de bugün eğer Türk, Sünni, erkek, yetişkin ve heteroseksüel değilseniz, tehdit altındasınız! Alevilerin kamu görevlerine alınıp alınmaması bir yana, örneğin kadınsanız, her an töre ya da namus sözleriyle toplumca meşru görülebilecek, yargısal ceza indirimlerine konu olabilecek bir cinayete ya da erkek şiddetine, tecavüze uğrama ihtimalinizi bir yana bıraktık, kamuda iş bulma şansınız da olmayacaktır. Kadınların yoğun olarak istihdam edildiği öğretmenlik mesleğine bakmak bile bunun için yeterlidir.

Sayılara bakıldığında, Türkiye'de okul yönetici sayısı 62 333; bunlardan yalnızca 6701 kadın, 55 632'i erkek; 81 il milli eğitim müdürünün yalnızca biri kadın, 80'i erkek, 718 ilçe milli eğitim müdürünün 3'ü kadın, 7157i erkek; 255 il milli eğitim müdür yardımcısının 8'i kadın, 247'si erkektir. Toplam olarak MEB okullarında kadınlar % 11'lik bir paya sahipten, erkeklerin oranı % 89'dur. Benzer bir tablo Diyanet İşleri Başkanlığı'nda da karşımıza çıkmaktadır. Toplam 128.847 kişiyi istihdam eden bu kurumun merkez teşkilatında 1040 görevli çalışırken bunun yalnızca 67'si kadındır. Bunun dışında

kalan 973 kişi ise erkektir. Taşra teşkilatında 103.560 kişiyi çalıştıran DİB, 87 104 erkek personel çalıştırırken yalnızca 16 456 kadına yer vermektedir. Toplamda bu kurumda kadınlar % 15 ile temsil edilirken erkekler % 85'lik bir paya sahiptir.

DİB, ayrıca zaman zaman yayınladığı ve sözüm ona İslam dininin referanslarına sığınarak meşrulaştırdığı görüşleriyle de kadınları hayatın her alanında pasifize etmeye ve eve kapatmaya yönelmektedir. Örneğin DİB, yanında eşleri olmadan kadınların seyahatini, hatta kadının kardeşinin hanımıyla, kayın biraderinin hanımıyla yalnız kalmasını bile mahkum etmekte, kadınların saç kestirmek, peruk takmak gibi uygulamalarına da izin vermemektedir.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi, kadınlar giderek temel eğitimden başlayarak toplumsal yaşamın dışına atılmaya ve hatta kız çocukları temel eğitimden bile mahrum edilmeye çalışılmaktadır. Örneğin 2-6 Aralık 2014 tarihinde yapılan Milli Eğitim Şurası'nda hükümetin tetikçisi, dinci-faşist bir sendika olan Eğitim-bir-Sen eliyle kız-erkek karma eğitimin kaldırılması şura gündemine gelmiş ve ek olarak din eğitiminin okul öncesinden verilmeye başlanması tartışılmıştır. Bu öneri ve talepler şurada kabul görmüş ve resmen onaylanmasa da milli eğitim bakanı Nabi Avcı, karma eğitimin sona erdirilmesine sıcak baktığını, bunu gerçekleştirmek için ayrı okul açmaya gerek yok diyerek *de facto* bir onay vermiştir.

Türkiye'de kadınsız erkek şiddetiyle hayata veda etmenin yanında bir de alay edilmeye hazır olmalısınız. Örneğin AKP'nin aile ve sosyal politikalar bakanına göre, 2014 yılında Türkiye'de 170, Almanya'da ise 330 kadın cinayeti işlenmiştir. Oysa bağımsız sivil girişimlerin izleme faaliyetlerinin ortaya koyduğu cinayet sayısı tam 636'dır. Sayın bakana kulak verirse, ülkemizde kadınlar Almanya'dan daha güvenli bir hayat sürüyorlar!

Türkiye'de çocuksız çocukluktan üniversitenin sonuna kadar tehdit altındasınız. Daha ilkökul birinci sınıftan itibaren zorunlu din dersi eğitimine girmeye başlarsınız ve dünyayı anlamaya çalışan küçücük zihninizi derhal büyük devlet dininin gölgesiyle karartılır. Biraz önce değindiğim şurada, din eğitiminin ilkökul birinci sınıftan zorunlu olarak başlaması gerektiği de ilkesel olarak kabul görmüştür. Buna göre, ilkökul 1, 2, 3. Sınıflara zorunlu din kültürü ve ahlak bilgisi dersi konulmuştur. Ne yazık ki bu derslerden muaf olmanız, gerek Türkiye Cumhuriyeti anayasasına ve gerekse evrensel hukuk ilkelerine aykırı bir biçimde, zorunlu olarak kimliğinizi ve dinsel aidiyetinizi açıklamakla mümkündür ki bu da yalnızca gayri-müslim adı altında homojenleştirilen Lozan kapsamındaki azınlık mensupları için geçerlidir. Aleviyseniz ya da Sünni olsanız bile, devletin çocuğunuza zorla din eğitimi vermesine karşılıysanız, muafiyet imkanınız zaten yoktur. Artık bununla da yetinilmemiş okul öncesi eğitimin "değerler eğitimi" temelli olması kabul edilmiş ve din dersleri anaokuluna sokulmuştur. Bu şura sonuçlarını derhal vermiş bulunmaktadır. Osmaniye ili, Kadirli ilçesinde ilçe milli eğitim müdürlüğü tüm okullara gönderdiği genelgeyle değerler eğitimi temelli anaokullarında derslerin besmeleyle başlaması ve dua pekiştirme günleri yapılmasını emretmiştir. Buna göre, haftalık dua çizelgesi oluşturulacak, besmele ve 'Allahuekber' hareketli bir şekilde öğretilecek; çocuk, besmeleyi hecelerken sağa sola, öne arkaya dönecek, ellerini şaplatacak. "Allahuekber" derken, "Kim daha sesli söyleyecek?" gibi sorularla öğrenci motive edilecektir.

Ayrıca daha da vahimi, öğrencinin dört yıllık ilkokulu bitirmesinin ardından öğrencinin "hafızlık eğitimi" için okuluna bir yıl ara vermesi yerine 2 yıl ara vermesi ve ara verse de sınavlara girme hakkı tanıyan öneri kabul görmüştür, Aynı şura, dini eğitimi öne çıkarırken, yurttaşların can güvenliğini

yakından ilgilendiren trafik güvenliği, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi derslerini programdan tümüyle çıkarmıştır. Yetinilmemiş; Anadolu Turizm ve Otelcilik meslek liselerinde 10. Sınıftan itibaren staj amacıyla çeşitli turistik tesislere gönderilen öğrencilerin alkollü içki servisi yapılan ya da alkollü içecek hazırlanan bölümlerde staj yapmaları kaldırılmış bulunmaktadır.

Sünni dinsel esasları temel alarak dinsel eğitim veren ve başlıca amacı Sünni Müslümanların ihtiyaç duyduğu iddia edilen imam ve hatip yetiştirmek olan İmam-Hatip liseleri bugün Türkiye’de eğitimin ana omurgası durumuna gelmiştir. Bir yandan okul sayısı artarken, bir yandan öğretmen sayısı artıyor ve öğrenciler rızaları hilafına imam hatip okullarına yerleştiriliyor. Sünnilik esaslı din bilgisi, orta öğretim kurumlarına geçiş sınavlarında, yüksek öğretim kurumlarına geçişte başat rol oynuyor. Bu liselerin dışında kalan liseler için de bu dinsel okullar model alınıyor. Örneğin bu liselerde verilen Osmanlıca dersi “biz dedelerimizin mezar taşlarını okuyamıyoruz, bari çocuklarımız hiç değilse onları okusun” diyerek tüm orta öğretime yaygınlaştırılmış ve hatta bizzat cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından tüm Türkiye toplumu açıkça tehdit edilerek “isteseniz de istemeseniz de Osmanlıca öğretilecek” diyerek ilan edilmiştir. Aynı cumhurbaşkanı, örneğin sürekli güçlendirdiği DİB’na baksa ileri sürdükleri gerekçenin ne kadar anlamsız olduğunu görecekti. Çünkü DİB, verdiği fetvalarda, mezar taşına yazı yazmayı açıkça uygunsuz görmekte ve engellemeye çalışmaktadır. Buna göre, kendisinden “mezar taşına üzerine vefat eden kimsenin, adı soyadı, doğum ve ölüm tarihleri, bazen de dünyanın fani ve geçici olduğuna dair ibret verici sözler yazılıyor. Dinen bunun hükmü nedir?” diye sorulduğunda DİB hiç kuşkuyla yer vermeksizin “mahiyeti ne olursa olsun mezar taşı üzerine yazı yazmak caiz değildir” yanıtı vermiş ve hatta benzer bir soruya daha da ileri giderek “mezar taşına yazmanın mekruh olduğunu” ilan etmiştir.

Ama çok kısa süre içinde, yine Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından ilan edilmiştir ki asıl amaç Osmanlıca öğretmekten çok Türkçeyi tahrip etmektir. Okullardan felsefe, sosyoloji, psikoloji gibi derslerin, evrim teorisi gibi bilimsel teorilerin kökünü kazıyan Erdoğan şimdi de, daha iki yıl önce Türkçeyle bilim yapılmaz diyenleri ırkçılıkla suçlamışken, Türkçeyle felsefe yapılamayacağını ileri sürmektedir.

Türkiye’de öğrenciler, Sünni Müslümanlığın belirli bir biçimiyle zehirlenmiş zorunlu eğitim sisteminden üniversite eğitimine yöneldiklerinde de ne yazık ki bu devlet dininden kurtulamamaktadırlar. Çünkü bugün DİB’in yürüttüğü ana projelerden birisi her üniversiteye en az bir cami, her fakülteye bir mescit yapma projesidir.

Türkiye’de heteroseksüel değilseniz tehdit altındasınız. Daha çok yeni: Eylül Cansın adlı trans bir kadın Boğaziçi köprüsünden kendisini Boğaz’ın soğuk sularına bırakarak intihar etti. Cenazesi bir cemevinden kalktı. Eylül Cansın arkasında bir veda mektubu bıraktığı için herkes bir transın intihar ettiğini öğrenebildi. Türkiye’de heteroseksüel olmayanların uğradıkları şiddet, işkence, eziyet ve başlarına gelen cinayetlerin ne yazık ki kaydı bile tutulmamaktadır. Öyle ki kendi anladığı biçimiyle Sünni Müslümanlığı herkese bir yaşam biçimi olarak dayatan AKP hükümeti, söz konusu olan heteroseksüel olmayan bireylerse, onları temel Sünni taleplerden bile uzaklaştırmaktadır. Örneğin Eskişehir H Tipi Cezaevi’ndeki LGBTİ mahkûmlar, maruz kaldıkları baskı ve haksızlıkları dile getirirken, Kur’an kursuna gitmek istedikleri halde cinsel kimlikleri nedeniyle diğer mahkûmlara tanınan bu imkândan yoksun bırakıldıklarını da belirtmişler. Bu mahkûmlar “Müslümanız, Kuran kursuna

gönderilmiyoruz. Sanki bizim Allah'ımız yokmuş gibi davranıyorlar" diyorlar; heteroseksüel değilseniz Müslüman da olamazsınız deniyor onlara adeta.

Türkiye'de hem Türk hem Sünni ve erkek değilseniz tehdit altındasınız. Yeni yayınlanan, Hrant Dink Vakfı medyada nefret söylemi raporuna, Mayıs—Ağustos 2014 dönemine göz attığımızda nefret söyleminin yerel düzeyde AKP'nin kalesi olan illerde başı çektiği görülüyor; en çok Konya ve Kayseri mediasında. Ulusal düzeyde ise hükümetin yarı-resmi yayın organı durumundaki Yeni Akit gazetesi başı çekiyor. Onu ise diğer dinsel kimlikli iki yayın, Milli Gazete, Milat gazetesi izliyor. Nefret söyleminin hedefinde ise öncelikle Yahudiler ve Ermeniler var; sonra tüm gayrı-müslim olarak homojenleştirilen bu toplulukları ise elbette Kürtler ve Aleviler izliyor. Öyle ki Türk hükümeti Suriyeli mültecilere karşı bir yandan misafirpervercilik oynarken, öbür yandan onlara yönelen nefreti durdurmak için kılını bile kıpırdatmıyor; nefret söyleminin hedefinde Alevilerin ardından Suriyeli mülteciler geliyor. Bu hiç de şaşırtıcı değil. Hem DİB'in tüm toplum için nasıl tehdit oluşturduğunu göstermesi, hem de Müslüman olmayanlar için özel olarak nasıl bir düşmanlık üreticisi olduğunu görmek için kendisine ait bir belgeye bakabiliriz: DİB'in 2012-2016 Stratejik Planında tehditler başlığı altında, "dini ve ahlaki değerleri yıpratmaya yönelik faaliyetler, İslam'ın özünü ifsat etmeye yönelik bidat ve hurafelerin halk üzerinde etkisini sürdürmesi, birlik ve beraberliğimizi olumsuz yönde etkileyen faaliyetler, İslam dışı inanç, düşünce ve yönelimlerinin Müslüman zihninin bütünlüğüne yönelik müdahale çabaları" olarak tanımlanmaktadır. Diyanet'in kurumsal web sayfasındaki dini terimler sözlüğünde de Gayr-ı Müslim, "Müslüman olmayan anlamına gelen gayrı-müslim, din istilahında kafir, müşrik ve münafık kimseyi ifade eder" denilerek açıkça hedef genişletilmektedir. Türk hükümeti kendi siyasal çıkarları doğrultusunda, kimi milliyetçi grupları da yanına alarak Müslüman olmayan toplulukları misyonerlik faaliyetiyle suçlayabilmekte ve hedef göstermektedir. Oysa nasıl ki Alevilerin ibadethanesi bu ülkede ibadethane sayılmıyorsa, diğer dini grupların ibadethanelerinde de durum Alevilerinkinden parlak değildir. İbadethane açmak demek bin türlü zorlukla baş etmeye, nefret edilmeye hazır olmak demektir ki sayıları da bunu göstermektedir zaten. Örneğin tüm ülkede 52'si Protestan ve 53'ü yabancılara ait olmak üzere toplam Ortodoks, Katolik, Kadim ve Keldani kiliseleri dahil 321 kilise bulunmaktadır. Sinagog sayısı 36, mahfil sayısı yedi, Yehova Şahitleri'ne ait ibadethane sayısı ise yalnızca dokuzdur.

Türkiye'de Alevilerle ilgili sorunlar, artık iktidarı elinde bulunduran savaş lordlarının tüm Türkiye toplumu için yarattığı tehditlerle, tüm bu tehditlerle karşı karşıya olanların sorunlarıyla birlikte düşünülmelidir. Ancak o zaman bugün en başta en büyük azınlık inanç gruplarından biri olarak Alevilerin karşı karşıya olduğu tehdidin boyutları kavranabilir. Aksi halde, sizler belki benden daha iyi biliyorsunuz ki hükümet yüzünü Avrupa'ya dönüp ne büyük yalanlar üretirse üretsün, bugün örneğin Alevilik zorunlu din dersi dahil, hiçbir eğitim programında kendine yer bulamıyor. Alevilik anlatıyoruz diye ortaya çıkan resmi müfredat kendi Sünni anlayışının dışında kalan her özelliğimizi buduyor, saklıyor ve çarpıtıyor. Çocuklarımız artık tümüyle çıkarlarını belli bir siyasal elitin çıkarlarına endekslemiş bir siyasal Sünniliğe devşirilmeye çalışılıyor. Alevilik bu siyasal elit için zaman zaman çeşitli biçimlerde seferber edilecek ve kendisi üzerinden rant devşirilecek bir dinsel sistemden başka bir anlam taşımıyor. Dinsel özellikleri ise, Sünni zihniyet çerçevesinde her zamanki gibi, sansürlenerek folklorik zenginlikler olarak takdim edilmeye devam ediliyor.

Alevilik üzerine çalışan ciddiye alınabilir bir akademik kurum yok. Beş ayrı üniversitede beş araştırma merkezi bulunuyor bu alanda. Ancak adlarında Alevilikle ilgili ibarelerin bulunduğu bu araştırma

merkezleri neredeyse tümüyle Sünni ilahiyatçıların kontrolünde. Sünni ilahiyatçıların kontrolünde olmayan da, Aleviliğin ruhuna tümüyle aykırı olan milliyetçi-Türkçü-devletçi ideolojilerle Aleviliği yeniden inşa etmeye, Aleviliğin tarihini elinden almaya çalışıyor. Tümüyle Sünnilerin kontrolünde ve Sünniliğin belirlediği bir çerçevede faaliyet yürüten bu merkezlerin temel misyonu, açılırken gözetilen yer seçimleri gereği, kendi coğrafyalarındaki özgün Alevilik mirasını ve belleğini ortadan kaldırarak yerine bugünkü iktidar elitlerinin çıkarlarına uygun bir bellek inşa etmek.

Sizlere bir ülkenin tarihten bugüne nefret objesi olagelmış Alevilerin karşılaştığı ve karşı karşıya olduğu ölümlerden, katliamlardan, linç girişimlerinden söz etme gereği bile duymuyorum. Nefret etmek ve ettirmekte tüm sınırları ortadan kaldıran AKP iktidarlarından alışkın olduğumuz, her tür gerilimi Aleviler üzerinden boşaltma girişiminin giderek tüm toplumsal kesimlere yaygınlaştırılmaya çalışıldığından, ülkemizin tehlikeli, yeni bir iç yarılmaya doğru sürüklendiğinden söz etme gereği bile duymuyorum. Hatta hatta, sizlerin de kendi ülkelerinizde yakından tanık olduğunuz gibi, AKP hükümetinin artık biz, Türkiye'deki Alevilerle yetinmeyip sizlerin ülkesinde yaşayan Alevileri düşmanlaştırma girişimlerinden, onların öz örgütlerini terörist örgütmüş gibi gösterme çabalarından, özellikle Federal Almanya Cumhuriyetini Alevilik nezdinde düşmanlaştırmaya ağırlık vermesinden, yurt dışındaki Alevi varlığının saygınlığını zedeleme faaliyetlerinden ve elbette Türk hükümetlerinin Alevilerin sorunlarının kaynağı olarak, başta Almanya olmak üzere, tüm dış mihrakları gösterme ısrarından söz etme gereği bile duymuyorum. Her şeye karşın, tarihimiz, belleğimiz, kendi öz örgütlerimiz ve Alevi olsun olmasın, Müslüman olsun olmasın, Türk olsun olmasın, heteroseksüel olsun olmasın dostlarımız sayesinde ayakta ve ayakta kalmaya da devam edeceğiz. Belki size tuhaf ve anlaşılmaz gelecek ama ben, tam bu anda size cemevlerinden söz etmek istiyorum.

Bugün tüm ülkede, ibadethane vasfı, artık uluslararası mevzuata konu olmaya başlayan cemevlerinin toplam sayısı 81 ilde 937'dir. Buna karşılık tüm ülkede toplam cami sayısı 82 bin 693. Türkiye'nin tüm illerinde cami bulunurken, 31 ilinde cemevi yoktur. Örneğin 3 bin 113 caminin bulunduğu İstanbul'da cemevi sayısı yalnızca 64'tür. On binlerce cami kamu gücü tarafından fonlanırken Alevilerin cemevleri büyük güçlüklerle ve hükümetin sürekli yenisini geliştirdiği baskı araçlarıyla mücadele ederek ayakta kalmaya çalışıyor. Ne olursa olsun, cemevleri ayakta kalacak da, kalmalıdır da. Çünkü buradan açıkça söylemek isterim ki cemevleri yalnızca Alevilerin ibadethanesi değildir. AKP hükümetlerinin cemevi düşmanlığının altında yatan da yalnızca Müslümanlık içinde bir başka ibadethanenin varlığı ya da yokluğu sorunu da değildir. Bugün cemevleri adı verilen, aslında bir komplekstir. Çoğu cemevinde, Alevilerin ibadetlerini gerçekleştirdikleri meydan evi denilen bölüm, cenaze hizmetleri için gasilhane ve morg, bunların yanı sıra aşevi, konferans, tiyatro ve hatta küçük sinema salonları, derslikler ve hatta bir misafirhane bulunmaktadır. AKP zihniyeti bu kompleksin tümüne karşıdır. Çünkü cemevleri en başta onbinlerce caminin yurttaşlara vermediği önemli bir hizmeti üstlenmektedir: Aleviler cemevlerine getirilen cenazenin heteroseksüel mi, çocuk mu, kadın mı, Müslüman mı, kadın mı, asker mi, terörist mi, aklınıza ne gelirse...bunlarla ilgilenmez. Önemli olan kendisinden bir hizmetin bekleniyor oluşudur. Bu yüzden intihar eden bir trans da, trafik kazasına kurban giden de, dağda bir kör kurşunla vurulan da, şehir de polislerin infaz ettiği de, bir fahişe de, bir çocuk da cemevinden eşit ölçüde hizmet alır! Şu ya da bu vasfı yüzünden cemevinin kapısından kimsenin geri döndürüldüğü görülmemiştir! Camilere kafir diye, alkolik diye, eşcinsel diye, terörist diye sokulmayan cenazelerin cemevlerimizde başımızın üstünde yeri vardır! Berkin Elvan'ımız da son yolculuğuna cemevinden gider, Sakine Cansız'ımız da, Eylül Cansın'ımız da! Yetmez: Cemevlerimiz sözü olup da söyleyecek salon bulamayana salon, yoksul çocuklara ders veren gönüllü öğretmenlere derslik, aç gelenin tok

gittiği aşevidir! Lanetlenip taşlananların gönül rahatlığıyla kapısının ipini çekeceği yerdir cemevi. Yetmez: Hangi Katolik yaşadığı şehirde ibadet edecek yer bulamıyorsa, hangi Protestan yersiz yurtsuz kalmışsa, hangi Süryani, hangi Ermeni ve hangi Ortodoks kendi dinince ibadet edeceği bir göz oda arıyorsa, cemevlerimizin kapısı onlara sonuna kadar açıktır! Demem o ki cemevleri yalnızca Alevilerin ibadethanesi değildir; cemevleri Ermenilerindir, Yahudilerindir, Katoliklerin, Ortodoksların, Anglikanlarındır; cemevleri ezilenlerin, yoksulların, işsizlerin, sosyalistlerin, komünistlerin, Kürtlerin, Ezidilerin, Araplarındır. Cemevlerine yönelik büyük nefret biraz da bundandır. Ben de bu yüzden, her şey bir yana özel olarak cemevlerinden söz etmek istedim size. Ama belirtmek isterim ki biz, bu ülkenin Alevileri, bu ülkenin farklı kimlikleriyle, cenazelerde bir araya gelmek istemiyoruz artık. Ölülerimizle değil, dirilerimizle bir olmak istiyoruz.

Bunun basit, sade, duru, çok insani ve aynı ölçüde çok sıradan bir dilek olduğunu sananlar Türkiye Cumhuriyeti'nin eski başbakanı, yeni cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ve onun ayak izine basan başbakan Davutoğlu'nun sözlerini bir kez daha hatırlasınlar. Örneğin Tayyip Erdoğan bir kadın gazeteciye şöyle azarlıyordu: "Görsel medyada çıkıyor bir tane aşağılık kadın, afedersin onun yanında Müslümanlara hakaret ediyor. Bunda ise ses yok. Şu hale bak. Kimsin sen ya? Sen kimsin, önce haddini bil." Aynı Erdoğan televizyonlara çıkıyor ana muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu'nu Alevi kökenlerini ve kimliğini üstlenmeye ve beyan etmeye zorluyordu: ""Sen Alevi değil misin?" Kılıçdaroğlu, açıkça Aleviyim diyemiyor." Cumhurbaşkanı için Alevi ya da Sünni olup olmamanın ölümde bile çok önemli olduğunu da biliyoruz. 11 Mayıs 2013'te gerçekleşen Reyhanlı saldırısında kaybettiğimiz yurttaşlarımız için, Sünni kimliklerine basa basa "53 Sünni vatandaşımız şehit oldu" demişti. Ancak herkesin kimliğine iştahla saldırıyan bu cumhurbaşkanı sıra kendine geldiğinde "benim için Gürcü diyen oldu, affedersin çok daha çirkin şekilde Ermeni diyen oldu" diyerek Ermeni toplulukları toptan aşağılamayı da ihmal etmiyordu.

"Anayasa mahkemesi kararını yok hükmünde sayacağını, AİHM kararlarının kendilerini bağlamadığını, Türk mahkemelerinin kararlarının boş olduğunu, güçleri yetiyorsa kaçak sarayını yıkabileceklerini, yargıyı temizleyeceğini, HSYK seçimleri kendi istedikleri gibi sonuçlanmazsa sonucu tanımayacaklarını" dünyanın gözünün içine baka baka ilan eden bir cumhurbaşkanı var Türkiye'de. Bu cumhurbaşkanı kendisi dışındaki herkesi aşağılarken ve bir nefret objesi haline getirirken hala gerçek dışı beyanlarla Türkiye toplumunun Sünni çoğunluğunun hassasiyetlerini seferber etmekten de geri durmuyor. Hala Gezi sürecinde "Dolmabahçe camiine maalesef bira şişeleriyle girmek suretiyle ayakkabıyla onu da yaptılar" diyerek Sünni toplulukları kışkırtmaya çalışıyor. Yetinmiyor: "Kadın ile erkeği eşit duruma getiremezsiniz, o fitrata terstir; feministler anneliği kabul etmezler" diyerek tüm toplumu tam ortadan ikiye bölerek kutuplaştırıyor. Yetinmiyor: Tüm kurumsal süreçleri, yapıları, tüm siyasal-hukuksal kurumları yok sayarak "Esnaf gerektiğinde askerdir, alperendir, kahramandır, polistir, hakimdir" diyerek toplumdaki bir zümreyi tüm toplumun bekçiliği ve cezalandırıcılığıyla görevlendirebiliyor. Sadece Allah'a hesap verip ondan başka kimseden emir, talimat almayacağını beyan eden Recep Tayyip Erdoğan'ın ardından başbakanlığa gelen Davutoğlu da aynı çizgiyi ne yazık ki sürdürüyor. Cumhurbaşkanının kadınlara yönelik ağır sözlerini o da onaylıyor ama akademik bir dille ve o da en az Cumhurbaşkanı kadar insan hayatını, bu hayatın hukuksal ve siyasal olarak kurulmuş oluşunu umursamıyor bile. Bingöl'de, 09 Ekim 2014'te faili ya da failleri meçhul bir saldırıya kurban verilen iki emniyet mensubuna karşılık tüm hukuksal süreçler devreden çıkarılarak apaçık yargısız infaz yapılmış ve içişleri bakanı, başbakan, cumhurbaşkanı hep bir ağızdan aynı şeyi söylemişlerdir: "Şiddet misliyle karşılık bulur. (...) Bu işin faili konumundaki teröristler bir iki saat

içinde cezalandırıldılar. Emniyet birimlerimiz bu hainlerin peşine düştü ve hainleri ölü olarak ele geçirdi.” Ölü olarak ele geçirildiği söylenen bu “hainlerin” emniyet mensuplarına yönelik saldırıyla ilgilerinin olup olmadığı bilinmiyor ve dava dosyası resmen faili meçhul durumda.

İşte böylesi bir Türkiye’de Alevilerin farklı topluluklarla, kimliklerle, aidiyetlerle, yönelimlerle cenazede, ölümden değil, dirimde bir arada olma arzusu bir kez daha sıradan bir arzu olmaktan, sıradan insani bir dilek olmaktan çıkıyor. Aleviler açısından varlık yokluk meselesi haline geliyor. Böylesi bir varlık yokluk ortamında, neyse ki hemen yanı başımızdaki küçük Kobane’nin büyük direnişi bizlerin de yüreğine az da olsa su serpiyor. Aynı ferahlığı, kuşkusuz Türkiye’de yürütüldüğü söylenen, müzakere süreci için de duymak isterdik. Ancak ne yazık ki Türk hükümeti müzakere sürecini, bilindik alışıldık yöntemleriyle, toplumu kutuplaştırmak, içeriden yarmak, sorunun gerçek muhataplarını dışarıda bırakarak kendi iktidar alanını daha da despotik bir alan olarak çevrelemeye dönük bir tarzda götürüyor. AKP iktidarlarını müzakereye zorlayan süreç, hiç kuşkusuz Kürt siyasal hareketinin inkara gelmez bir başarısıdır. Ancak AKP, hareketin ve sorunun gerçek muhataplarını, vazgeçtik sistem dışı muhataplarından, sistem içi muhataplarını bile terörist ilan etmeye, Kürt sorununu parlamentoda dillendiren sesleri kismaya, müzakere süreci yalnızca kendilerinin özel istihbarat ve savaş aygıtına dönüşmüş Milli İstihbarat Teşkilatı’yla ellerinde tuttukları Abdullah Öcalan arasında geçen ve başka da kimseyi ilgilendirmeyen bir süreçmiş gibi takdim etmeye devam ediyor. Bir yandan sözüm ona müzakereler gelişirken, aynı anda, daha Roboski’nin hesabı görülmemişken Kürt çocukları şehirlerde öldürülmeye devam ediyor! Yetmezmiş gibi, AKP hükümeti, Kürt siyasal hareketini radikal İslamcı siyasal hareketlerle karşı karşıya getirme ve birbirine kırdırma siyasetinden nemalanmaya çalışıyor. Görüldüğü gibi, AKP hükümeti burada da dini seferber ediyor.

Bu bakımdan, bugün MİT nasıl özel bir savaş aygıtına dönmüşse, DİB de bu savaşçı lordların en temel ideolojik aygıtına dönüşmüş durumdadır. Bu yüzden, AKP iktidara geldiği andan itibaren DİB bütçesi her yıl katlanarak artmaktadır. 2003’te 771 milyon, iken bir yıl sonra 1 milyar olmuş, 2010 geldiğinde ise DİB bütçesi 2.7 milyar olarak saptanmıştır. 2012’de 3.9 milyarlık bütçesi, 2015 için 5.7 milyara çıkarılmıştır. Bu aşağı yukarı 2 milyon 470 dolar ya da 2 milyon 35 bin euroya karşılık gelmektedir. DİB Bütçesindeki reel artış özellikle AKP iktidarıyla birlikte başlamaktadır. AKP Alevilerin DİB’in kaldırılması yönündeki yoğun taleplerine kulak vermek şöyle dursun, onu camilerden evlerimizin yatak odalarına, çocuklarımızın oyun odalarına kadar sokmaya çalışmaktadır. Bu bakımdan Alevilerin DİB’in kaldırılması yönündeki talebi, dinsel bir talep olmaktan çoktan çıkmıştır; artık bu apaçık siyasal bir taleptir. Çünkü DİB’in kaldırılması yalnızca devletin tek bir dinsel anlayışı, Sünniliği fonlamayı kesmesi anlamına gelmeyecektir; hükümetin her alanda yürüttüğü, ayrımcı, eşitsizlikçi, nefret yüklü, toplumu kutuplaştıran ve buradan kendini yeniden üreten politikalarının en önemli mevzilerinden biri düşürülmüş olacaktır! Bu yüzden AKP hükümeti DİB’i kaldırmak gibi bir talebi asla gündemine almamaktadır ve almayacaktır da. Çünkü DİB hükümetin ta kendisidir; tıpkı TRT gibi. Ancak üzülen kabul etmek zorundayız ki söz konusu olan DİB’in kaldırılması talebi olunca, bu talebi yalnızca dar anlamda din içinden düşünme ve değerlendirme işgüzarlığı ortaya çıkmakta ve DİB’in diğer tüm ülke sorunlarıyla olan derin ve köklü ilgisi, bu haliyle talebin siyasallığı hemen unutulmakta ve Türkiye’de Aleviler bu konuda yalnız bırakılmaktadır.

Parlamentonun değerli üyeleri,

Olabildiğince, sözü uzatmaya çalışmadan, sizlere, bugünün Türkiye'si'nin bir fotoğrafını canlandırmaya çalıştım. Umarım başarabilmişimdir. Ancak konuşmamın sonunda şunu özellikle belirtmek isterim: Biz Aleviler, kimsenin bizim için bir şey yapmasını istemiyoruz. Sizlerden, birlik parlamenterlerinden şunun ya da bunun yapılması doğrultusunda herhangi bir talebimiz yoktur. Kimi talepleri dillendirmek için burada değilim. Yalnızca şunu söylemek için buradayım: Nasıl ki kuzeyden güneye, doğudan batıya, Avrupa'nın hemen tüm ülkeleri, bugün Alevilerin yurdu olabilmişse, bilmeli ve emin olmalısınız ki Türkiye'de tek bir Alevi de kalmış olsa, eşitlikten, kardeşlikten, dostluktan yana olan herkesin, tek bir Alevinin hayatta kaldığı o Türkiye'de bir evi, bir yurdu vardır! Ve bugün savunulması gerektiğine inandığımız ve savunmaya çalıştığımız şey, işte o ev tek ev kalmasın diyedir. Öyleyse, kimse Aleviler için bir şey yapmasın ama herkes eşitliğin ve dostluğun o büyük evi için bir şey yapsın!

Hepinize sabrınız için tekrar teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.